

**UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„VICTOR BABEȘ” DIN TIMIȘOARA**

**MANAGEMENT CULTURAL ORGANIZAȚIONAL ÎN SERVICIILE DE
SĂNĂTATE**

**SUPORT DE LUCRĂRI PRACTICE PENTRU PROGRAMUL
UNIVERSITAR DE MASTER MANAGEMENT EDUCAȚIONAL
SANITAR**

Șef.lucr.dr. Ruxandra SAVA-ROȘIANU

IMPORTANȚA ETICHETĂRII SOCIO-CULTURALE, STIGMATIZAREA ȘI DISCRIMINAREA

❖ Definiția stigmei

Mai întâi examinăm modul în care definițiile stigmatelor existente au delimitat această construcție, cu o anumită particularitate: concentrați-vă asupra modului în care elementele sociale ale stigmatului au fost conceptualizate. Goffman (1963), în clasică sa formulare, definește stigmatul drept „un atribut care discreditează profund” și propune că o persoană stigmatizată este redusă „de la o persoană întreagă și obișnuită la o persoană redusă” (p. 3).

În viziunea lui Goffman, procesele de construcție socială sunt centrale. El descrie stigma drept „un tip special de relații între un atribut și un stereotip ” (p. 4) și avertizează că stigmatul este încorporat într-un limbaj - „relații ” (p. 3). În opinia lui Goffman, stigma apare ca o discrepanță între „identitatea socială virtuală” (modul în care o persoană este caracterizată de societate) și „identitatea socială reală” (atributele pe care le deține cu adevărat o persoană) (p. 2).

Subliniind ideea lui Goffman despre stigmat ca atribut, Jones și colab. (1984) folosesc termenul „marcă” pentru a descrie o condiție deviantă, identificată de societate care ar putea defini individul ca fiind defect sau stricat. Deși Jones și colab. descriu procesul de stigmatizare ca relațional - adică social, mediu definește ceea ce este deviant și oferă contextul în care sunt evaluările devalorizante exprimate - acești autori subliniază, de asemenea, „încuviințarea impresiei” - un proces psihologic localizat în interiorul individului - ca esență a stigmatului (p. 9). Alte formulări psihologice sociale au situat în continuare stigmatul ca o caracteristică a individului. Crocker, Major și Steele (1998) definesc, de asemenea, stigma ca apărută atunci când se crede că un individ posedă ceea ce ei descriu drept „atribut” adesea obiectiv sau caracteristică care transmite un social devalorizat identitatea într-un context social. Această identitate este apoi construită social prin definirea cui aparține unui grup social particular și dacă o caracteristică va duce la o identitate socială devalorizată într-un anumit context. Ca și Goffman, Crocker și colab. propun că stigma în esență sa este o „devalorizare a identității sociale” (p. 505). Cu toate acestea, autorii observă că stigma nu este localizată în întregime în persoana stigmatizată, ci apare într-un context social care definește un atribut ca devalorizant. De asemenea, acești autori citau pe scurt influența puterii în determinarea susceptibilității și a răspunsului posibil la stigmat. Aceste

definiții psihologice sociale sunt de acord că stigma: (1) constă dintr-un atribut care marchează oamenii la fel de diferiți și duce la devalorizare; și (2) depinde atât de relație, cât și de context – stigmatul este un construct social (Major & O'Brien, 2005). Împreună cu informațiile furnizate de un perspectivă bazată pe psihologia evolutivă (Kurzban & Leary, 2001), aceste conceptualizări surprind multe aspecte importante ale stigmei. Cu toate acestea, aceste cadre au fost, de asemenea, criticate neglijând punctul de vedere al persoanei stigmatizate și concentrându-se prea mult pe forțele localizate în cadrul individual, mai degrabă pe forțele sociale numeroase care modelează excluderea din viața socială (Parker & Aggleton, 2003).

Din aceste critici, Link și Phelan (2001) au propus o definiție sociologică a stigmatului ca un concept de umbrelă largă care leagă componentele stigmatelor interrelaționate. Similar cu definițiile psihologic-sociale, primele patru componente ale definiției lor - etichetare, stereotipia, separare cognitivă și reacțiile emoționale (adăugate în Link, Yang, Phelan și Collins, 2004) - identifică procesele sociale care iau naștere în mediul sociocultural ale cărui efecte pot fi observate în cadrul individului. Cu toate acestea, a cincea componentă a definiției lui Link și a lui Phelan - pierderea statutului și discriminarea - include, de asemenea, discriminare structurală (atunci când practicile instituționale dezavantajează grupurile stigmatizate). De asemenea, unic pentru conceptualizările luate în considerare sunt ideea lui Link și Phelan că procesul de stigmă depinde de utilizarea de putere socială, economică și politică, cu care se îmbracă componentele stigmatului precedent consecințe discriminatorii. Prin urmare, definiția lui Link și a lui Phelan reprezintă un pas esențial către vizionarea stigmatului ca procesual și creat de puterea structurală. (Sursa: L. H. Yang și colab. 2007: 1525). [1]

❖ Discriminarea

Din momentul publicării cărții principale a lui Gordon Allport (1954), *The Nature of Prejudice*, psihologii și-au exprimat interesul puternic pentru a înțelege prejudecățile intergrupale ca prejudecată și discriminare. Din acel moment, au avut și abordări pentru înțelegerea lor lărgită semnificativ (Dovidio et al. 2010). Cu toate acestea, după cum a declarat Ward și colab. (2017, p. 427), „Relațiile de aculturație și intergrup nu mai pot fi studiate izolat. Mai degrabă, aceste zone cercetarea ar trebui privită ca fiind complementară între ele și teoretizarea noastră cu privire la prejudecăți împotriva imigranților din societățile multiculturale trebuie să se extindă pentru a acoperi ambele cercetări fluxuri.” Un proiect care a combinat

perspectivele de aculturare și relații interculturale cuedantioane de imigranți și naționali din 17 societăți au găsit legături empirice substanțiale între aceste două seturi de fenomene (Berry 2017).

Problema comună a discriminării imigranților în domeniul socioeconomic. Din cauza creșterea fluxurilor de imigrare în întreaga lume, discriminarea imigranților devine mai evidentă (Dancygier și Laitin 2014; Polavieja 2016). Discriminarea prezintă un obstacol formidabil pentru integrarea cu succes a imigranților și a copiilor acestora în societatea gazdă. Există multe dovezi că discriminarea are un efect negativ atât asupra bunăstării imigranților, cât și asupra stării sociale și economice a societății gazdă (Berry și Hou 2017; Berry și Sabatier 2010; Hanson 2009). În aculturație și literatura de relații intergrupale, în contrast cu discriminarea în domeniul cultural, discriminarea în domeniul socioeconomic a primit mai puțină atenție, chiar dacă în conformitate cu OCDE (2016), preocuparea majoră este discriminarea în domeniul socioeconomic, cum ar fi recrutarea și închirierea locurilor de muncă de locuințe. De exemplu, imigranții din țările din vestul Europei au de două ori mai mari șanse să fie șomeri decât localnicii și au salarii mai mici (Algan et al. 2010). Pe măsură ce migrația către țările dezvoltate va crește probabil în următorii ani, discriminarea economică împotriva imigranților poate evolua spre o problemă gravă pe termen lung care necesită o soluție cuprinzătoare. Provocările pentru societățile care primesc imigranți, cum ar fi probleme de integrare economică, au consecințe negative asupra coeziunii sociale. Reduc imigranții investiții în educația proprie și calificările profesionale, care, ulterior, duc la pierderi economice importante pentru țara gazdă (Crepaz 2008; Dancygier și Laitin 2014). Incapacitatea imigranților de a cheltui resurse pe cont propriu de educație și pregătire profesională (sau primesc sponsorizare), împreună cu înstrăinarea și neîncrederea în care aceștia au experiența față de societatea gazdă poate determina imigranții să îndeplinească locuri de muncă cu un nivel calificat sau să devină șomeri (OCDE 2013). Această condiție a imigranților sporește atitudinile negative ale gazdei populație și servește într-un sens ca profecție care se împlinește de sine. Majoritatea studiilor privind discriminarea imigranților pe piața muncii includ recrutarea, creșterea carierei și remunerație (de exemplu, Constant și Massey 2005; Malhotra și colab. 2013). Discriminarea imigranților din recrutarea este de obicei mai ușor de identificat decât discriminarea în relațiile de muncă existente. În literatura de specialitate, două abordări teoretice pentru explicarea discriminării imigranților pe piața muncii au fost discutate: bazat pe gust și statistic. Potrivit lui Becker (1957), discriminarea pe gust apare

atunci când un angajator se confruntă (sau se suspectează că se confruntă) cu consecințe negative ale angajării imigranților. În viitor, acest angajator va evita să își asume minoritățile, chiar dacă aceasta implică anumite costuri financiare. În contrast cu aceasta, Arrow (1973) susține că discriminarea nu este bazată pe gust, ci a unui angajator rațional decizie bazată pe stereotipuri. Discriminarea statistică ia rolul său în cazul în care lipsește informații despre un potențial candidat atunci când un angajator se bazează pe un stereotip disponibil despre un reprezentant al mediu al acestui grup. Întrucât identitatea culturală este un semn suficient de expresiv, angajatorul este mai probabil să se bazeze pe ea. Discriminarea statistică este asociată și cu faptul că imigranții nu au oportunitatea de a investi în educația lor și, în medie, arătați ca muncitori mai puțin calificați în cadrul lociilor angajatorilor (Adida și colab. 2014). Pe lângă discriminarea de pe piața muncii, există dovezi că imigranții sunt discriminați și pe piața locuințelor (la închiriere) și pe piața creditului (împrumutului), fiind obligat să plătească mai multe dobânzi. Unele studii indică faptul că discriminarea socio-economică a imigranților duce la deteriorarea stării lor de bine: stres crescut, depresie și o frecvență mai mare a bolilor cardiovasculare (Krieger et al. 2005; Williams și Mohammed 2009). Majoritatea studiilor fac legătura dintre discriminarea imigranților față de amenințările percepute care sunt împărtășite de populația gazdă (Hainmueller și Hiscox 2010; Scheve și Slaughter 2001). De exemplu, Dancygier și Donnelly (2013) a arătat că atitudinile negative față de imigranți cresc doar atunci când următoarele două condiții sunt îndeplinite: numărul imigranților angajați pe piața muncii este în creștere și situația economică din țară se deteriorează. Conform logicii teoriei sinelui economic interesul, amenințările care urmează să fie prezentate de imigranți sunt percepute în două moduri: (1) imigranții pot solicita locuri de muncă (economică competiție); (2) imigranții impun o povară asupra bugetului de stat (Hanson 2009). (Sursa: Grigoryev 2019) [1] L. H. Ange T. A. (2007). *CULTure And stigma: A dzgomotgmoral eXpeRience To stigma Theory*. *Social Science & Medicine*. 64. 1524-1535.